

[Udenrigsministeren]

Jeg kan svare, at det er noget, regeringen støtter fuldt og helt. Vi er overbevist om, at noget af det, som bl.a. Genscher har peget på, nemlig nødvendigheden af at have forskellige former for tilknytning til de forskellige lande, der står uden for EF, er noget meget vigtigt, noget meget centralt, og det er det specielt i forholdet til de lande, der i gamle dage blev kaldt Østblokken, men som jo i dag udgør en stadig mere mangfoldig skare. Vi bør netop også ved at vise vilje til åbenhed, også i tilknytningsformen, over for de lande kvittere for det mod og det engagement, som man møder hos dem, der er gået i gang med en reformproces.

Jeg er også ganske enig med hr. Gade og hr. Ivar Nørgaard og andre, der har været inde på de ganske særlige muligheder, der er i Europarådet.

Vi har meget aktuelt i dag besøg af den nye generalsekretær for Europarådet, og et af eftermiddagens emner er netop de forskellige tanker, man gør sig om at udbygge kontakterne til reformlandene i Øst- og Centraleuropa. Jeg er ganske enig i, at der her er muligheder, som der skal arbejdes på.

Hr. Gade og flere andre har endvidere været inde på spørgsmålet om COCOM-reglerne. Jeg er meget tilfreds med den formulering, man har valgt i det dagsordensforslag, der er fremsat af et stort flertal af Folketingets partier, hvor man taler om, at vi også skal være åbne over for en udvidelse af det teknologiske samarbejde med reformlandene. Dermed – i og med at regeringen selvsagt kan acceptere den formulering – ligger der jo også et udsagn om, at vi finder, at de COCOM-regler, der eksisterer, bør udvikles i forhold til både de politiske og de teknologiske og de handelsmæssige forandringer, som jo sker i verden omkring os.

Jeg finder, at der fortsat vil være brug for en eller anden form for COCOM-regler. Det er klart, at netop med den væsentlige rolle, som moderne teknologi spiller i udvikling af krigsvåben og forsvarsvåben, kan man ikke fuldstændig give los og tillade, at resultater af kostbar avanceret forskning i de vestlige lande uden videre kan stå til rådighed for andre. Men der er et behov for løbende meget kritisk at undersøge reglerne for at sikre, at de ikke bliver anvendt som en eller anden form for handelshindringer eller handelsfordrejninger, og samtidig for at hindre, at de kommer til at optræde som

barrierer for den udbygning af det teknologiske samarbejde, som bør indgå i vort øgede samkvem med reformlandene i Øst. Netop derfor foregår der jo også løbende en sådan debat blandt de lande, der beskæftiger sig med COCOM-reglerne, og jeg kan give tilsagn om, at vi fra dansk side fortsat her vil arbejde for, at reglerne bliver så smidige og så rimelige som overhovedet muligt.

Fru Ritt Bjerregaard indledte med at bruge en, synes jeg, måske lidt pudsig beskrivelse af, hvor hurtigt og hvor positivt udviklingen er gået, ved at sige, at først var der jo præsident Reagan, der talte om det onde imperium, og nu er vi nået til, at Jim Baker taler om, at perestrojka gerne skulle lykkes.

Det tror jeg i virkeligheden er en meget god måde at beskrive det på, for hvad er det, der er sket? Ja, der er jo sket det, at man i Sovjetunionen i dag har skrevet under på billedet af det onde imperium. Det har vi oplevet så sent som i et indlæg, udenrigsminister Sjevardnadse holdt den 23. oktober i sin tale til Den Øverste Sovjet, hvor han udtalte, at invasionen af Afghanistan i 1979 var i direkte modstrid med almindelige menneskelige værdier. Han gjorde for øvrigt også opmærksom på, at både han selv og Gorbatsjov, der dengang var kandidatmedlemmer af Politbureauet, først hørte om invasionen i radioen.

Han kom for øvrigt med endnu en interessant bemærkning, idet han sagde: Ja, vi har krænket ABM-traktaten, da vi i 1972 byggede Krasnojarsk så stor som de ægyptiske pyramider. Igen et godt billede på den åbenhed, vi nu er begyndt at opleve i den politiske debat i Sovjetunionen med alle de positive vinkler, det jo så åbner over for Øst-Vest-forholdet.

Men jeg hæftede mig ved, at vi netop her ser, at man altså accepterer den beskrivelse af dette ondskabens imperium, der foretog en invasion i strid med almindelige menneskelige værdier, og netop derfor ligger der jo også det lykkelige i udviklingen, at man i dag i en åben debat er i stand til at sige, at Reagan faktisk havde ret i det billede, han gav. Og når man er nået dertil, kan man altså også tillade sig på vor side at sige, at vi sandelig håber, at de kommer videre, og at den proces, de selv har sat i gang, lykkes for dem. Jeg er sikker på, at fru Ritt Bjerregaard og jeg er ganske enige i denne positive beskrivelse af denne debat.